

Международно Висше Бизнес Училище
International Business School

РЕФЕРАТ

на тема:

ОБЩА ЕВРОПЕЙСКА ВЪНШНА ПОЛИТИКА

Изготвил:

Проверил:

2015

УВОД

Краят на Втората световна война е изправил Стария континент пред нова геополитическа реалност. Тя се характеризира със социално-икономическа и индустриална разруха на европейския континент. Европа се превръща в заложник на междублоковото идеологическо противопоставяне на двата враждуващи блока - НАТО и Варшавския договор (ВД). Европейската геополитическа сцена е доминирана от две суперсили: СССР (евразийска сила) и САЩ (атлантическа сила). Подобна геополитическа конфигурация не оставя шансове на Европа да изгради своя собствена европейска идентичност и възможност да има самостоятелна тежест в световната политика. През 50-те години в Западна Европа се правят плахи опити за формиране на европейска отбранителна система. Тази наднационална по своя характер структура за военна сигурност с общ съвет на министрите на отбраната, общ бюджет и асамблея не се материализира¹. В резултат на това западноевропейската стратегическа общност си поставя по-скромни цели, включващи икономическо възстановяване и създаване на условия Европа никога повече да не бъде арена на световни войни. Това се осигурява чрез въвеждане на наднационален контрол върху стратегическите суровини, необходими за производство на оръжие на базата на Европейското обединение за въглища и стомана. От друга страна, Източна Европа влиза в съветската сфера на геополитически контрол чрез Съвета за икономическа взаимопомощ и ВД².

Ако в първото десетилетие след Римските договори акцентите са върху икономическата интеграция, то през 60-те години назряват условия за формиране на общи механизми за външнополитическа координация в рамките на ЕО. На първо място за това спомагат периодите на разоръжаване и деколонизация, довеждайки до намаляване на биполярното противопоставяне. Западноевропейските страни - членки на ЕО, предприемат първи опити за провеждането на частично независима европейски ориентирана външна политика. Растящите отговорности на ЕО в икономическата сфера (по това време Общността (ЕС) е вече значим международен търговски актьор) извеждат на преден план нуждата от допълване на икономическата интеграция с политическа такава³. На второ място липсата на координирана западноевропейска външнополитическа позиция относно арабско-израелската шестдневна война през 1967 г. и нахлуването на страните от ВД в Чехословакия, а така също необходимостта от формулиране на ценностите и принципите на Общността в

---

¹ Stetter, Stephan (2005): Cross-Pillar Politics: functional unity and institutional fragmentation of EU foreign policies, in: Journal of European Public Policy, Vol. 11, 720-739.

² Smith, Karin (2003) European Foreign Policy in a Changing World, Polity: London.

³ Smith, Michael E. (2004) Europe's foreign and Security Policy, Cambridge University Press: Cambridge

светлината на нейното разширяване с първите три нови членки (Дания, Ирландия и Обединеното кралство) подтиква 6-те основателки на ЕО да изградят общи механизми на външнополитическа координация. Към 1969 г. ЕО вече наброява 9 страни членки. По време на срещата на върха на ЕО в Хага същата година в общото комюнике се насърчава ЕО да поеме отговорностите за бъдещия ден и да допринесе за стабилността в региона и света съобразно своите потенциал, мисия и ценности. Срещата на върха в Хага подготвя и доклад, който се приема по време на срещата на министрите на външните работи на ЕО в Люксембург през 1970 г. С него се поставя началото на Европейското политическо сътрудничество (ЕПС). Люксембургският (1970г.) и Копенхагенският (1973г.) доклад са основополагащи за ЕПС. Други доклади, засягащи проблематиката на ЕПС по същностни и процедури въпроси, са Тиндеманският (1979г.), Лондонският (1981г.), инициативата Геншер-Коломбо, Тържествената декларация (1983 г.) и безспорно, Единният европейски акт от 1987 г.⁴

Традиционните аспекти на външната политика (външна политика, сигурност и отбрана) са изключително от компетенциите на държавите членки, въпреки продължителните опити те да бъдат също изведени на наднационално ниво на еврокоординация. Тези аспекти се регулират чрез структурите и инструментите на междудържавното начало във външната политика на ЕС. Първият етап от изграждане на междудържавното начало във външната политика на Евросъюза е свързан с Европейското политическо сътрудничество (ЕПС), а вторият етап касае европейската Обща външна политика и политика за сигурност (ОВППС). Европейската политика за сигурност и отбрана (ЕПСО), която възниква сравнително на покъсен етап, допълва ОВППС и третира военно-гражданските аспекти на външната политика на ЕС.

1. СТРУКТУРА И ИНСТРУМЕНТИ НА ОБЩАТА ВЪНШНА ПОЛИТИКА.

Геополитическата трансформация на света след края на Студената война поставя функционирането на ЕПС под сериозен натиск. ЕПС вече не е в състояние да осигури ефективна междудържавна координация с оглед посрещане на предизвикателствата в сферата на външната политика и сигурността. ЕПС е била свършила своята работа и е било необходимо да се даде път на формирането на Общата външна политика и политика за сигурност.

Налице са вътрешните и външните фактори за по-тясна финансова и икономическа интеграция. Европейският съвет си поставя амбициозната задача за формиране на икономически и валутно-финансов съюз. Едновременно с това на фона на геополитическите

---

⁴ Smith, Michael E. (2004) Europe's foreign and Security Policy, Cambridge University Press: Cambridge